EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 21.5.2012
COM(2012) 226 final

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Vnitrostátní strategie integrace Romů: první krok při provádění rámce EU

{SWD(2012) 133 final}

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Vnitrostátní strategie integrace Romů: první krok při provádění rámce EU

1. ÚVOD

V posledních letech se situace Romů[1] stále více dostává do centra politické pozornosti v Evropě. Romové (největší menšina v Evropě čítající přibližně 10 až 12 milionů osob) se velmi často stávají oběťmi rasismu, diskriminace a sociálního vyloučení. Žijí ve velké chudobě, nemají přístup k lékařské péči a důstojnému bydlení. Mnoho romských žen a dětí je oběťmi násilí, vykořisťování a obchodování s lidmi[2], a to i ve své vlastní komunitě. Mnoho romských dětí je namísto školní docházky na ulicích. Nedostatečná úroveň vzdělání a diskriminace na trhu práce vedou k vysoké míře nezaměstnanosti a nečinnosti Romů nebo k tomu, že pracují v nekvalitních a špatně placených zaměstnáních pro osoby s nízkou kvalifikací. To přináší ztrátu potenciálu, což ještě ztěžuje snahu o zajištění růstu[3]. Lepší integrace Romů je proto jak morální, tak ekonomickou nutností, která bude navíc vyžadovat změnu myšlení většiny lidí, jakož i členů romských komunit.

Členské státy mají prvotní odpovědnost a pravomoci ke změně postavení marginalizovaných skupin osob, takže opatření na podporu Romů jsou v prvé řadě a především v jejich rukou. Evropská unie jim pro podporu řešení této situace poskytuje širokou škálu právních, politických a finančních nástrojů. Ačkoli se konkrétní okolnosti, potřeby a potřebná řešení v jednotlivých státech Evropy velmi liší, sdílené hodnoty, jako svoboda pohybu a základní práva, a společné cíle jako politická stabilita, ekonomická prosperita, sociální soudržnost a solidarita mezi členskými státy, vyžadují v politikách týkajících se integrace Romů celoevropský přístup. Navíc mají přetrvávající problémy týkající se plné integrace Romů, kteří jsou občany EU, do jednotlivých společností, přímý dopad na širší vztahy EU s třetími zeměmi, například pokud jde o vízové požadavky, které některé z těchto zemí uplatňují vůči státním příslušníkům určitých členských států[4].

Proto Evropská komise dne 5. dubna 2011 přijala Rámec EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020[5], ve kterém vyzvala členské státy, aby

---

1 V tomto dokumentu se používá termín „Romové“ stejně, jako jej používá řada mezinárodních organizací a zástupců romských skupin v Evropě – označují se jím řady různých skupin (např. Romové, Sintové, Kalo, Cikáni, Romaničelé, Bojašové, Aškalové, Egypťané, Jenišové, Dómové, Lómové), a rovněž zahrnuje kočovníky, aniž by byla popřena specifika a rozmanitost životního stylu a situace těchto skupin.

2 Europol provedl v roce 2011 posouzení hrozeb organizované trestné činnosti, s. 26.

3 *Economic costs of Roma exclusion (Ekonomické náklady vyloučení Romů),* Světová banka, duben 2010 http://siteresources.worldbank.org/EXTROMA/Resources/Economic_Costs_Roma_Exclusion_Note_Final.pdf

4 Viz například obavy, které vyjádřila Kanada, po zvýšení počtu žádostí o azyl podaných státními příslušníky určitých členských států.

5 Sdělení Komise – Rámec EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020 (KOM(2011) 173). Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu „Posílení

vypracovaly či upravily vnitrostátní strategie integrace Romů[6] s cílem řešit problémy související s integrací Romů efektivněji, aby se do konce stávajícího desetiletí hmatatelně zlepšila situace. Schválení rámce představiteli států a vlád EU[7] naznačilo, že se začlenění Romů stává pro všechny členské státy důležitou prioritou, a to i přes ekonomickou a finanční krizi.

Rámec EU má pomoci členským státům dosáhnout hmatatelného rozdílu v životech Romů tím, že přispěje ke změně v přístupu k jejich začleňování. Diskriminaci na základě rasového nebo etnického původu v oblasti vzdělání, zaměstnání, zdravotní péče a bydlení, jakož i v jiných oblastech, již právo EU zakazuje, ale právní předpisy samotné nejsou postačující. Členské státy musí vytvořit a zavést integrovaný a udržitelný přístup, který by kombinoval úsilí v různých oblastech, včetně vzdělávání, zaměstnávání, zdravotní péče a bydlení.

Rámec EU se začleňováním Romů poprvé zabývá na úrovni EU a zřetelně ho uvádí do souvislosti se strategií Evropa 2020[8]. Přetrvávající ekonomická a sociální marginalizace Romů s touto strategií přímo souvisí. Tři z pěti hlavních témat strategie Evropa 2020 jsou přímo propojeny s cíli rámce EU pro začleňování Romů: boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení, zvýšení zaměstnanosti a snížení míry předčasného ukončování školní docházky a zároveň zvýšení účasti na terciárním vzdělání. V členských státech s rozsáhlejší romskou populací bude potřebné pro dosažení dostatečného pokroku směrem k cílům strategie Evropa 2020 v oblasti zaměstnanosti, sociálního začlenění a vzdělávání řešit situaci Romů přímo a rychle.

Finanční prostředky EU (zejména strukturální fondy) mohou být silným nástrojem pro zlepšení socioekonomické situace znevýhodněných skupin, jako jsou Romové, ale pouze malá část z 26,5 miliard EUR přidělených na podporu úsilí členských států v oblasti sociálního začleňování na období 2007–2013 je určena pro znevýhodněné romské komunity.

Evropská komise se zavázala posoudit vnitrostátní strategie integrace Romů a předložit zprávu Evropskému parlamentu a Radě, což je předmětem stávajícího sdělení. Komise ve svém hodnocení rovněž zvažuje širokou škálu příspěvků, které obdržela od občanské společnosti a od jiných zúčastněných stran, a příspěvky získané na mimořádném jednání evropské platformy pro začleňování Romů, které se konalo v Bruselu dne 22. března 2012.

Přijetí vnitrostátních strategií integrace Romů přispěje k opravdové změně v životech romské populace. V další fázi se musí úsilí soustředit na provádění založené na akčních plánech s konkrétními opatřeními uzpůsobenými cílům v oblasti začleňování

---

sociálního postavení romských občanů v Evropě a jejich začleňování“, EHSV 998/2011 ze dne 16. června 2011 i stanovisko Výboru regionů k tématu „Rámec EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020“, CdR 247/2011 ze dne 14. prosince 2011 rámec EU významně podporují.

6 V tomto sdělení by měl být termín „strategie“ chápán tak, že pokrývá oba integrované soubory politických opatření a strategií.

7 Závěry Evropské rady, EUCO 23/11 ze dne 23. a 24. června 2011, které následovaly po závěrech Rady ve složení pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele týkajících se Rámce EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020, 106665/11 ze dne 19. května 2011.

8 http://ec.europa.eu/europe2020/index_cs.htm

Romů, které budou doprovázeny jasným harmonogramem a příslušným financováním.

2. HODNOCENÍ VNITROSTÁTNÍCH STRATEGIÍ

Všechny členské státy předložily do března 2012 své vnitrostátní strategie integrace Romů nebo odpovídající soubor politických opatření v rámci svých širších politik sociálního začleňování. Některé z nich se v souvislosti s rámcem EU rozhodly pro úpravu svých stávajících strategií, zatímco jiné vytvořily své první vnitrostátní strategie. Vnitrostátní strategie se liší v závislosti na velikosti romské populace a problémech, kterými se členské státy musejí zabývat[9].

Hodnocení Komise se zaměřuje na posouzení přístupů členských států ke čtyřem klíčovým oblastem – vzdělávání, zaměstnávání, zdravotní péče a bydlení – a na to, jak jsou řešeny strukturální požadavky (spolupráce s občanskou společností, s regionálními a místními orgány, monitorování, antidiskriminace a zřízení vnitrostátních kontaktních míst), jakož i financování. Pro každou oblast jsou v souhrnné tabulce označeny členské státy, jež navrhují zavedení konkrétních opatření, které rámec EU požaduje[10]. Členské státy, které nejsou obsaženy v seznamu, tato opatření neuvedly a musí se těmito konkrétními otázkami zabývat, pokud je to pro jejich romské obyvatelstvo relevantní.

Na základě hodnocení poukazuje soubor politických doporučení v každé části na priority, které by členské státy měly v závislosti na konkrétních okolnostech v každém jednotlivém státě dále řešit, aby splnily své povinnosti. Tato politická doporučení by měla být začleněna do celkového rámce pro boj proti chudobě a vyloučení.

2.1. Čtyři klíčové oblasti

(a) Vzdělávání

Cílem EU je, aby všechny romské děti dokončily alespoň primární vzdělání a měly přístup ke kvalitnímu vzdělávání[11].

Všechny členské státy uznávají důležitost vzdělávání a většina z nich stanovila cíle, které obecně přesahují minimální požadavek na dokončení primárního vzdělání, jak stanoví rámec EU, a pokrývají širší spektrum vzdělávání předškolním počínaje [12] a sekundárním či dokonce terciárním vzděláváním konče.

---

9 Malta vnitrostátní strategii integrace Romů nepřijala, neboť na jejím území žádná významná romská populace neexistuje.

10 Souhrnné tabulky ve čtyřech politických oblastech jsou konsistentně rozděleny na dvě řešené části: **cíle**, tj. zda strategie odpovídají obecnému cíli EU stanovenému v rámci EU v dané oblasti a zda jsou tyto cíle konkrétní, specifické a kvantifikovatelné, a **opatření** (jak obecné, tak specifické pro romskou komunitu).

11 Cíle EU v oblasti integrace Romů byly stanoveny ve sdělení „Rámec EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020“ (KOM(2011) 173) ze dne 5. dubna 2011.

12 *Preventing Social Exclusion through the Europe 2020 strategy – Early Childhood Development and the Inclusion of Roma Families (Prevence sociálního vyloučení na základě strategie Evropa 2020 – rozvoj v raném dětství a začlenění romských rodin)* – oficiální zpráva evropské platformy pro začleňování

V souladu s vnitrostátními právními předpisy musí všechny děti ve školním věku v EU navštěvovat školu. Na základě nedávné studie Agentury Evropské unie pro základní práva však bylo zjištěno, že minimálně 10 % romských dětí ve věku 7 až 15 let v řadě členských států školu nenavštěvuje[13]. Jelikož jde o první krok v osvojování základních dovedností, měly by se členské státy snažit o zvýšení míry školní docházky. Aby se zvýšil počet dětí dokončujících základní školu, členské státy by měly především zvýšit počet dětí zapisovaných do předškolních zařízení, zlepšit odborné vzdělávání učitelů a mediátorů a začleňování romských žáků do běžných škol.

Několik členských států má v plánu opatření s cílem omezit ukončování docházky na středních školách, zatímco některé členské státy mají v plánu zvýšit účast romských studentů v terciárním vzdělávání.

Opatření pro zvýšení počtu dětí s dokončeným vzděláním

Opatření, která vyžaduje rámec EU	Členské státy, které se jimi zabývaly[14]
Schválení obecného cíle	BE, BG, CZ, DK, DE, EE, IE, EL, ES, IT, CY, LV, LT, LU, HU, AT, PL, PT, RO, SI, SK, FI, UK
Konkrétní cíle pro omezení rozdílu ve vzdělávání	BE, BG, CZ, EL, ES, IT, CY, LU, HU, AT, PL, PT, RO, SI, SK, FI, UK
Rozšíření přístupu ke kvalitnímu předškolnímu vzdělávání a péči	CZ, EL, ES, IT, CY, LV, HU, AT, PL, PT, RO, SI, SK, FI
Opatření pro zajištění, aby všechny romské děti dokončily alespoň primární vzdělání	BE, BG, DE, EE, IE, EL, ES, FR, IT, LV, LU, HU, NL, PT, RO, SI, SK, FI, SE, UK
Snížení míry předčasného ukončování školní docházky v průběhu středoškolského vzdělávání	BG, CZ, IE, EL, ES, FR, IT, HU, AT, PL, PT, RO, SK, FI, UK
Zvýšení podílu na terciárním vzdělávání	CZ, ES, IT, HU, PT, FI
Opatření s cílem zabránit segregaci	CZ, EL, ES, HU, PL, RO, SK
Podpůrná opatření	BE, CZ, EE, IE, ES, IT, CY, LV, LT, HU, AT, PL, PT, RO, SI, SK, FI, SE, UK

Romů v průběhu belgického předsednictví, jak ji vypracoval UNICEF a organizace European Social Observatory ve spolupráci s belgickým federálním plánovacím úřadem pro sociální integraci, 2011; http://www.ecdgroup.com/pdfs/Preventing-Social-Exclusion.pdf.

13 Studie došla k závěru, že minimálně 10 % romských dětí ve věku 7 až 15 v Řecku, Rumunsku, Bulharsku, Itálii a Francii nenavštěvuje školu. Tyto děti byly stále v předškolním zařízení, ještě vzdělávání nezahájily, vynechaly ročník, úplně přestaly chodit do školy nebo již pracovaly. Tento poměr je nejvyšší v Řecku, kde více než 35 % romských dětí školu nenavštěvuje (*The situation of Roma in 11 EU Member States, Survey results at a glance (Situace Romů v 11 členských států EU, výsledky studie v kostce))*. Agentura pro základní práva, Světová banka, rozvojový program Organizace spojených národů, 2012).

14 Členské státy jsou uvedeny , pokud jejich příslušné strategie odrážejí druh opatření uvedených v tabulce.

Několik členských států poskytuje doplňková podpůrná opatření, jako např. výukové a vzdělávací programy v romském jazyce, programy podpory při učení, jako např. doučování po škole nebo opakování hodin, vzdělávání rodičů, včetně mediace, a zvyšování povědomí o důležitosti vzdělávání.

Případy opatření na podporu začleňování Romů do vzdělávání

Slovinsko *usiluje za pomoci romských asistentů a mediátorů o co možná nejčasnější začleňování romských dětí do vzdělávacích (předškolních) procesů. Díky lepší kvalitě poskytovatelů vzdělávání a zvýšenému počtu podpůrných sítí pro učení se značně zlepší míra dokončení školní docházky u romských dětí v obecném vzdělávání (v Lublani 54,3 % v sekundárním vzdělávání průměrně oproti 18,7 % u Romů). Navíc se věnuje pozornost podpoře romské kultury a dědictví.*

Španělsko *zavádí nové mediační programy na pomoc omezení předčasného ukončování školní docházky a záškoláctví (cílem je jeho snížení v primárním vzdělávání z dnešních 22,5 % na 15 % do roku 2015 a na 10 % do roku 2020).*

Model kauhajoki ve **Finsku** využívá tři instruktory z řad Romů. Předškolní učitel poskytuje podporu dětem a rodinám účastnícím se předškolního vzdělávání, asistent pro speciální potřeby poskytuje podporu žákům běžných základních škol a osobní manažer podporuje mládež v dalším studiu a při hledání zaměstnání.

Velký počet dokumentů uvádí v hlavním studijním programu podporu romské kultury a historie. Většina strategií obecně zdůrazňuje, že pro boj se stereotypy je nezbytné lépe pochopit kulturu**.**

Členské státy by měly v rámci integrovaného přístupu v oblasti vzdělávání prioritně:

- **eliminovat segregaci ve školách a zneužívání vzdělávání při speciálních potřebách,**
- **prosazovat úplnou povinnou školní docházku a podporovat odborné vzdělávání,**
- **zvýšit počet dětí zapojených do předškolního vzdělávání a péče,**
- **zlepšit odborné vzdělávání učitelů a mediaci ve školách,**
- **zvyšovat povědomí rodičů o důležitosti vzdělávání.**

(b) *Zaměstnanost*

Cílem EU je snížit rozdíly v zaměstnanosti u Romů a zbytku populace[15].

Všechny členské státy uznávají potřebu snížit rozdíly v zaměstnanosti romského a neromského obyvatelstva. Proto je třeba ve všech členských státech podporovat integrovaný přístup, zejména ve státech s větší romskou populací, nebo ve státech, kde jsou tyto rozdíly významnější. Navíc by měly být na Romy zaměřeny aktivní

[15] Ve většině členských států byl počet Romů prohlašujících se za nezaměstnané přinejmenším dvojnásobný než u neromského obyvatelstva. V Itálii, České republice a na Slovensku se za nezaměstnané prohlašovali Romové čtyřikrát či dokonce až pětkrát častěji než zbytek populace (*Situace Romů v 11 členských státech EU, výsledky studie v kostce.* Agentura pro základní práva, Světová banka, Rozvojový program Organizace spojených národů, 2012).

politiky začleňování[16]. Pro dosažení hmatatelných výsledků musí také členské státy popsat své cíle, pokud jde o kvantifikovatelné cíle podpořené jasnými výchozími údaji, aby bylo možné sledovat pokrok.

Zejména v členských státech s vyšším procentuálním poměrem Romů se toto obyvatelstvo ve velké míře nachází ve venkovských oblastech. Strategie těchto členských států by měla zohledňovat toto geografické rozmístění, přičemž by měla označit vhodné činnosti (jak v zemědělství, tak v jiných odvětvích), na kterých se Romové mohou podílet, což by zajistilo skutečné příležitosti k jejich zaměstnávání.

Opatření pro zvýšení účasti na trhu práce

Opatření, která vyžaduje rámec EU	Členské státy, které se jimi zabývaly
Schválení obecného cíle	Všechny členské státy
Konkrétní cíle pro omezení rozdílů v zaměstnanosti	BG, CZ, EL, ES, FR, HU, PL, PT, RO, SI, SK, FI
Obecná opatření spadající pod zásadu rovného zacházení pro snížení rozdílů v zaměstnanosti	DK, DE, EE, IE, FR, CY, LV, LU, NL, AT, PL, SE
Doplňková či specifická opatření pro Romy[17]	BG, CZ, IE, ES, HU, AT, PT, RO, SI, SK, FI, SE
Přístup k mikroúvěrům Úředníci ve veřejném sektoru Individualizované služby	IE, EL, ES, FR, IT, HU, PT, RO, SK, FI IE IE, IT, HU, PT, RO, FI, SE
Integrovaný přístup	BG, CZ, ES, HU, SI, SK, FI, UK

Opatřeními navrhovanými v rámci EU, jako je poskytnutí přístupu k mikroúvěrům, zaměstnávání kvalifikovaných úředníků ve veřejném sektoru a poskytování personalizovaných služeb a mediace, se zabývaly pouze některé členské státy. Několik členských států předpokládá pro zajištění nediskriminačního přístupu Romů na trh práce jiná specifická opatření, včetně např. odborného vzdělávání či profesní přípravy na pracovišti nebo usnadnění přístupu k péči o děti. Několik členských států plánuje rovněž opatření, která přesahují požadavky navrhovaná rámcem EU.

Příklady opatření na podporu začleňování Romů do zaměstnání

Španělsko si klade za cíl zvýšit míru zaměstnanosti romského obyvatelstva ze 44 % (v roce 2011) na 50 % v roce 2015 a 60 % v roce 2020**,** přičemž si stanovuje konkrétní cíl pro zaměstnávání romských žen. Programy budou podporovat nezbytné dovednosti a zároveň usnadňovat přístup k běžným programům odborného vzdělávání v zájmu získání zaměstnání.

Rakousko podporuje přístup mladých Romů z rakouských a přistěhovaleckých komunit na trh práce vylepšeným projektem Thara, jehož součástí jsou obecně prospěšné práce, coaching a odborné vzdělávání. Předcházející projekt Thara (2011–2012) se zaměřoval na přístup rakouských i přistěhovalých Romů k zaměstnání, přičemž pomohl 107 Romům a 56 účastníkům z veřejné správy

[16] Doporučení Komise 2008/867/ES o aktivním začleňování osob vyloučených z trhu práce (Úř. věst. L 307, 18.11.2008, s. 11).

[17] Cílem specifických opatření je zajistit nediskriminační přístup Romů na trh práce, např. včetně učňovského školství nebo vzdělávání při zaměstnání, usnadnění přístupu k péči o děti, atd.

a občanské společnosti. Na základě zjištění z předcházejícího programu se současný projekt konkrétněji zaměřuje na začleňování na trhu práce, včetně podpory samostatné výdělečné činnosti.

Bulharsko si stanovilo za cíl zvýšit do roku 2015 počty zaměstnaných Romů, a to především pomocí podpory z ESF organizováním kurzů odborného vzdělávání pro více než 28 000 nezaměstnaných a zaměstnaných Romů v zájmu zvýšení jejich zaměstnatelnosti a kvalifikace a proškolením 1 500 osob v oboru management a podnikání.

Zvýšení účasti Romů na trhu práce v členských státech s vysokým počtem romských obyvatel přinese jasné ekonomické přínosy, zejména v době ekonomických potíží.

Členské státy by měly v rámci integrovaného přístupu v oblasti zaměstnání prioritně:

- **poskytovat uzpůsobenou pomoc při hledání zaměstnání a služby zaměstnanosti,**
- **podporovat přechodné režimy veřejných prací kombinované se vzděláváním, jakož i sociální podniky, které zaměstnávají Romy nebo jim poskytují konkrétní služby,**
- **podporovat zkušenosti v prvním zaměstnání a profesní přípravu na pracovišti,**
- **eliminovat překážky (včetně diskriminace) při (opětovném) začleňování na trhu práce, zejména u žen,**
- **silněji podporovat samostatnou výdělečnou činnost a podnikání.**

(c) Zdravotní péče

Cílem EU je snížit rozdíly ve zdravotním stavu Romů a zbytku populace.

Ačkoli přístup ke zdravotní péči je ve všech členských státech všeobecný, ve skutečnosti nemají všichni Romové k těmto službám přístup ve stejné míře jako zbytek populace. Většina členských států si klade za cíl zlepšit přístup Romů ke zdravotní péči, a to buď formou informačních kampaní či jinými metodami. Některé členské státy uvedly opatření na snížení nerovnosti v oblasti zdraví mezi romskou a neromskou populací, která zahrnovala řadu preventivních opatření, jež přesahují opatření zdůrazněná v rámci EU. Pouze několik málo členských států však definovalo komplexní přístup ke zlepšení zdravotního stavu Romů.

Několik členských států již zahájilo programy pro zlepšení přístupu ke zdravotní péči, do nichž jsou zapojeni jako mediátoři kvalifikovaní Romové, nebo jejich zahájení zvažuje. Jde o velmi vítané iniciativy. Aby však měla tato opatření významný dopad na zlepšení nerovnosti ve zdravotním stavu Romů a zbytku populace, musí je doprovázet další opatření.

Za klíčový bod byla označena potřeba systematického, integrovaného přístupu ke zdraví, což vyžaduje koordinaci mezi odvětvím zdravotní péče a jinými oblastmi – zejména vzděláváním, bydlením, zaměstnaností a antidiskriminací.

Opatření ke zlepšení zdravotní péče

Opatření, která vyžaduje rámec EU	Členské státy, které se jimi zabývaly

Schválení obecného cíle	BG, CZ, IE, EL, ES, FR, IT, HU, RO, SI, SK, SE
Konkrétní cíle pro omezení rozdílů v oblasti zdraví	BG, CZ, IE, EL, ES, FR, IT, HU, RO, SI, SK
Obecná opatření vycházející ze stávajících struktur pro omezení rozdílů v oblasti zdraví	DK, DE, EE, FR, CY, LV, LU, NL, AT, PL, PT, SE
Přístup ke kvalitní zdravotní péči, zejména pro děti a ženy	EE, EL, ES, FR, IT, HU, PL, SK, SE
Dodatečná opatření[18]	BE, BG, CZ, EE, ES, HU, PT, RO, SI, SK, FI, SE, UK

Několik členských států zdůrazňuje potřebu zaměřit se na zdraví dětí a žen[19]. Některé členské státy uvádějí důležitost proškolování odborníků ve zdravotnictví pro práci s osobami různého sociokulturního původu.

Příklady opatření na podporu začleňování Romů do zdravotní péče

Maďarsko si vytyčilo cíl proškolit za pomoci Evropského sociálního fondu 2 000 romských žen a usnadnit získání praktických zkušeností v oblasti sociálních služeb a služeb péče o děti a jejich ochrany, a rovněž proškolit sociální pracovníky pomáhající rodinám, pracovníky podílející se na rozvoji komunity, pomocníky při hledání zaměstnání a mediátory v oblasti zdravotní péče.

Irsko dalo k dispozici širokou škálu zdravotních služeb pro kočující, jako např. zdravotní oddělení pro kočující a projekty primární péče o zdraví (včetně mediátorů v oblasti zdravotní péče a ošetřovatelek v oblasti veřejného zdraví pro kočující). Od roku 1994 byly vyškoleny některé kočující ženy jako mediátorky komunity pro oblast zdraví, aby byla zajištěna primární zdravotní péče vycházející z hodnot kočujících komunit.

V **Rumunsku** pro zlepšení přístupu romského obyvatelstva ke službám veřejného zdraví zaměstnala vláda do roku 2011 přibližně 450 mediátorů v oblasti zdravotní péče. Jejich úkolem je usnadnit dialog mezi Romy a zdravotními zařízeními a jejich personálem. Aktivně poskytují podporu romskému obyvatelstvu při získávání dokladů totožnosti, zdravotního pojištění, zapisování na seznamy rodinných lékařů a informují matky o různých záležitostech týkajících se zdraví. Vzhledem k pozitivním zkušenostem je jedním z cílů v oblasti začleňování Romů zvýšit do roku 2020 počet mediátorů v oblasti zdraví o 25 % .

Tyto závazky však musí doprovázet jasné harmonogramy jejich provedení, a aby bylo možné sledovat pokrok, musí být stanoveny měřitelné cíle. Mnohé členské státy navíc musí přidělit významnější finanční prostředky na snižování nerovnosti ve zdravotní péči.

Členské státy by měly v rámci integrovaného přístupu v oblasti zdravotní péče prioritně:

- **rozšířit pokrytí zdravotní péčí a základním sociálním zabezpečením a**

[18] Tato opatření se zaměřují na preventivní péči, jako např. zlepšení proočkovanosti a kampaně týkající se zdravého životního stylu mezi Romy, ale rovněž reprodukční zdraví (např. prevence těhotenství mladistvých). Několik členských států rovněž uvádí opatření, jež mají mezi odborníky ve zdravotnictví zabránit chování založenému na předsudcích.

[19] Prioritou je přitom reprodukční zdraví a preventivní péče, včetně lepší imunizace.

službami v těchto oblastech (rovněž řešením registrace u místních orgánů),

- **zlepšit přístup Romů, vedle jiných zranitelných skupin, k základním, pohotovostním a specializovaným službám,**
- **vést informační kampaně týkající se pravidelných lékařských prohlídek, předporodní a poporodní péče, plánování rodičovství a imunizace,**
- **zajistit, aby se preventivní zdravotní opatření k Romům, zejména ženám a dětem, dostala,**
- **zlepšit životní podmínky se zaměřením na segregované sídliště.**

(d) Bydlení a základní služby

Cílem EU je omezit rozdíly mezi podílem Romů s přístupem k bydlení a veřejným službám a zbytkem populace.

Ačkoli všechny členské státy souhlasí s potřebou zlepšit podmínky bydlení mnoha Romů, jen málo z nich navrhuje konkrétní opatření, která by byla součástí integrovaného přístupu pro řešení této situace. Nezávislá opatření, která nejsou součástí komplexního přístupu k bydlení, včetně jiných doprovodných opatření v oblasti vzdělávání, zaměstnanosti a zdravotní péče, nemusí přispět k dosažení trvalých výsledků. Členské státy jsou proto vyzývány, aby zvážily rozšíření kroků v oblasti bydlení, urbanistického plánování a rozvoje venkova a aby je učinily součástí těchto komplexních plánů. Některé členské státy (zejména s relativně malou romskou populací) řeší problémy s bydlením Romů v rámci stávajících struktur. Několik členských států se zabývá přístupem k bydlení, včetně sociálního bydlení.

Opatření ke zlepšení situace v oblasti bydlení

Opatření, která vyžaduje rámec EU	Členské státy, které se jimi zabývaly
Schválení obecného cíle	Všechny členské státy (kromě LT)
Konkrétní cíle na snížení rozdílů v přístupu k bydlení a veřejným službám	Všechny členské státy (kromě LT)
Obecná opatření vycházející ze stávajících struktur	DK, DE, EE, LV, LU, NL, AT, SE
Přístup k bydlení, včetně sociálního bydlení	BG, CZ, DK,DE, IE, ES, IT, CY, HU, AT, PT, SI, SK, SE,
Řešení potřeb neusídleného obyvatelstva	BE, IE, FR, AT,UK
Integrovaný přístup	CZ, ES, FR, HU, PT, RO, FI,

Pouze několik málo členských států má v plánu konkrétní opatření na podporu nediskriminačního přístupu k bydlení. Většina členských států, kde se nacházejí kočovníci, uvedla konkrétní opatření pro neusídlené obyvatelstvo. Aby byla nalezena udržitelná řešení, je pro členské státy zásadní zapojit regionální a místní orgány, jakož i místní romské a neromské komunity.

Příklady opatření na podporu začleňování Romů v oblasti bydlení

Ve **Spojeném království** zavedly velšské regionální orgány konkrétní opatření na zlepšení bydlení a přístupu ke službám pro Romy a kočovníky. Financování, které místním orgánům poskytuje velšská vláda na modernizaci a vytvoření nových sídel, bylo zvýšeno ze 75 % na 100 %.

V **Maďarsku** budou na podporu sociálního začlenění osob žijících v segregovaném prostředí zavedeny integrované programy s cílem zlepšit sociální podmínky, podmínky v komunitě, vzdělávání, zdravotní péči, zaměstnanost a bydlení, a to pomocí zdrojů z ESF i EFRR. Vedle zřízení komunitních center, která mají poskytovat hygienické a jiné služby pro obyvatele, budou rovněž řešeny potřeby obyvatel v oblasti bydlení, včetně sociálního bydlení.

Ve **Francii** vytvořilo několik místních orgánů „včleněné vesnice“ s cílem řešit potřeby znevýhodněných osob, které žijí na nelegálních sídlištích, včetně Romů. Tyto projekty budou šířeny jinými místními orgány za podpory Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Vzhledem k důležitosti místní úrovně pro otázky bydlení jsou členské státy vyzývány, aby podporovaly místní rozvojové a integrované územní investice vedené komunitou za podpory Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti[20].

Členské státy by měly v rámci integrovaného přístupu v oblasti bydlení prioritně:

- **podporovat desegregaci,**
- **usnadňovat místní přístupy k integrovanému bydlení se zvláštním důrazem na infrastrukturu veřejných služeb a sociálních služeb,**
- **v případě potřeby zlepšovat disponibilitu, dostupnost a kvalitu sociálního bydlení a schválených tábořišť s přístupem k dostupným službám jako součást integrovaného přístupu.**

2.2. Hodnocení strukturálních požadavků

Rámec EU vyzývá členské státy, aby dodržovaly cílený přístup v souladu se společnými základními zásadami pro začleňování Romů a zajistily, aby jejich vnitrostátní strategie integrace Romů byly v souladu s vnitrostátními reformními programy v rámci strategie Evropa 2020.

(a) Využití orgánů na regionální/místní úrovni a občanské společnosti

Rámec EU zdůraznil potřebu vést při navrhování, provádění a sledování vnitrostátních strategií průběžný dialog s regionálními a místními orgány, jakož i romskou občanskou společností.

Ačkoli většina členských států zdůrazňuje místní projekty nebo iniciativy místních nebo regionálních orgánů na podporu začlenění Romů, jen několik málo států výslovně předpokládá využití těchto orgánů při provádění a sledování strategií. Navíc se zdá, že budou tyto místní veřejné organizace jen málo zapojeny či konsultovány při koncipování strategií. Jen ve velmi málo případech členské státy

[20] *Prvky společného strategického rámce na období 2014–2020*, pracovní dokument útvarů Komise (2012) 61 final, 14. března 2012.

neuvedly jasná opatření na vnitrostátní úrovni, ale na regionální a místní úrovni jsou prováděny konkrétní programy.

Pokud jde o občanskou společnost, několik členských států uskutečnilo při koncipování svých politických dokumentů rozsáhlé konzultace se zástupci Romů a organizacemi občanské společnosti, ačkoli se zdá, že získané příspěvky nebyly vždy zohledněny.

Využití regionálních a místních orgánů a občanské společnosti

Opatření, která vyžaduje rámec EU	Členské státy, které se jimi zabývaly
Konzultace místních a regionálních orgánů nebo zástupců Romů/občanské společnosti při koncipování strategie	BE, BG, DK, DE, EE, IE, ES, FR, IT, LV, HU, NL, AT, PL, PT, RO, SI, SK, FI, SE, UK
Plánované zapojení regionálních a místních orgánů do provádění	BE, BG, CZ, DE, IE, EL, ES, FR, CY, LV, LT, AT, PT, RO, SI, SK, FI, SE, UK
Plánované zapojení zástupců Romů/občanské společnosti do provádění	BE, BG, DE, IE, EL, ES, FR, LV, HU, AT, PL, PT, RO, SI, SK, FI, SE, UK

Většině členských států se však nepodařilo vysvětlit, jak vidí spolupráci s regionálními a místními orgány na jedné straně a občanskou společností, jakož i romskými komunitami na straně druhé při provádění a sledování svých politik. Členské státy se musí více snažit smysluplněji ve všech fázích vnitrostátních strategií zapojit jak regionální, tak místní orgány a občanskou společnost.

Členské státy by měly v rámci integrovaného přístupu prioritně:

- **úzce zapojit regionální a místní orgány do přezkumu, provádění a sledování strategií (v souladu s jejich konkrétními pravomocemi),**
- **zapojit do provádění a sledování strategií občanskou společnost včetně romských organizací,**
- **zajistit koordinaci mezi jednotlivými úrovněmi správy zapojenými do provádění strategií,**
- **sladit začleňování Romů s regionálními a místními plány,**
- **využít Evropský sociální fond k posílení kapacity romských organizací.**

(b) Účinné sledování a hodnocení provádění politik

Rámec EU vyzývá členské státy, aby do svých strategií zahrnuly důsledné metody sledování za účelem vyhodnocování dopadu opatření pro začleňování Romů a přezkumný mechanismus pro uzpůsobování strategií.

Několik členských států uznává potřebu důsledného systému sledování a některé se snaží takový systém zavést nebo alespoň jeho vytvoření plánují. Některé členské státy pro sledování vývoje situace úspěšně prověřily územní přístup, zejména v oblastech, kde je situace horší. Pro splnění očekávání stanovených v rámci EU a pro případné zajištění řádného podávání zpráv o socioekonomickém začlenění Romů v rámci procesu stanoveného strategií Evropa 2020 je však zapotřebí vyvinout značné úsilí.

Sledování a provádění

Opatření, která vyžaduje rámec EU	Členské státy, které se jimi zabývaly
Důsledné sledování pro hodnocení dopadu	IE, LV, PT, SK
Přezkumný mechanismus pro uzpůsobování strategie	BG, IE, EL, ES, LV, SK, FI, SE

V rámci integrovaného přístupu by členské státy měly:

- **vytvořit nové či využívat již zavedené systémy důsledného sledování stanovením výchozího scénáře, příslušných ukazatelů a měřitelných cílů v případné spolupráci s vnitrostátními statistickými úřady,**
- **zajistit, aby každý program obsahoval ustanovení pro hodnocení jeho relevance, účinnosti, efektivnosti a dopadů.**

(c) Antidiskriminace a ochrana základních práv

Rámec EU vyzývá členské státy k zajištění, aby Romové nebyli diskriminováni, aby se s nimi zacházelo jako se všemi ostatními osobami a aby měli rovný přístup ke všem základním právům, jak je stanoví Listina základních práv EU.

Všechny členské státy věnovaly ve svých strategiích pozornost propagaci antidiskriminace a ochraně základních práv. Většina strategií věnuje konkrétní část nebo kapitolu zvyšování informovanosti o základních právech a podpoře boje proti diskriminaci nebo porušování lidských práv (včetně řešení obchodování s lidmi).

Opatření na podporu lidských práv a nediskriminace

Opatření, která vyžaduje rámec EU	Členské státy, které se jimi zabývaly
Úsilí v oblasti lidských práv a nediskriminace	BE, BG, CZ, DK, DE, EE, IE, EL, ES, FR, IT, CY, LV, LT, LU, HU, NL, AT, PL, PT, RO, SI, SK, FI, SE, UK

Řešení nedostatečné registrace Romů ve vnitrostátních evidencích obyvatelstva a případného nedostatečného vlastnictví dokladů totožnosti je zásadním předpokladem pro zajištění rovného přístupu k veřejným službám. Ty členské státy, kde tento problém existuje, by tuto záležitost měly urychleně a důkladně řešit.

Součástí důsledného přístupu v každém členském státě musí být posílení boje proti diskriminaci a rasismu, včetně těch forem, které mají vliv na Romy. To by mělo být založeno na úplném dodržování právních předpisů EU[21] a vnitrostátních právních předpisů všemi a na zlepšení informovanosti o tom, že začleňování Romů je v zájmu

[21] Směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ (Úř. věst. L 180, 19.7.2000); rámcové rozhodnutí 2008/913/SVV ze dne 28. listopadu 2008 o boji proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva (Úř. věst. L 328, 6.12.2008).

společnosti. Příležitosti k mezikulturním setkáním mohou tuto informovanost podpořit a usnadnit odstranění stigmatizace.

Co se týče přístupu k základním právům, jsou mimořádně zranitelnou skupinou romské děti, což je mimo oblast vzdělávání a zdraví řešeno jen zřídka. Několik strategií věnuje konkrétní pozornost situaci romských žen, ačkoli je zapotřebí další úsilí k tomu, aby mohly svá práva uplatňovat.

Značný počet Romů žijících v členských státech představují legálně pobývající státní příslušníci třetích zemí, kteří čelí stejným problémům jako migranti pocházející ze zemí mimo EU. Neměli by být diskriminováni, ale měli by požívat stejných práv jako mají migranti nepocházející z EU.

Členské státy by měly v rámci integrovaného přístupu prioritně:

- **zajistit, aby byli Romové registrováni u příslušných orgánů,**
- **posílit boj proti rasismu a diskriminaci včetně vícenásobné diskriminace,**
- **pracovat na tom, aby veřejnost pochopila, že začleňování Romů přináší společné výhody,**
- **bojovat proti dětské práci a zabývat se efektivněji obchodováním s lidmi, mimo jiné formou mezinárodní spolupráce.**

(d) Kontaktní místa členských států

Rámec EU vyžadoval po členských státech, aby ustanovily vnitrostátní kontaktní místo pro vnitrostátní strategie integrace Romů s pravomocí koordinovat vytváření a provádění této strategie. Všechny státy tento požadavek splnily a nyní v nich vnitrostátní kontaktní místa existují, většina z nich na vysoké úrovni[22]. Jasné určení koordinujících orgánů ve všech 27 členských státech je zlepšením ve srovnání s minulostí a silným náznakem politické vůle řešit problémy s integrací Romů[23]. Zároveň musí být zajištěna úzká spolupráce mezi vnitrostátními kontaktními místy a orgány odpovědnými za financování a provádění.

Kontaktní místa členských států

Opatření, která vyžaduje rámec EU	Členské státy, které se jimi zabývaly
Ustanovit vnitrostátní kontaktní místo	Všechny členské státy

Měla by se podniknout veškerá opatření, aby vnitrostátní kontaktní místo mohlo účinně koordinovat politiky pro začleňování Romů.

2.3. Hodnocení financování opatření

Rámec EU požaduje po členských státech, aby na opatření pro začleňování Romů vyčlenily dostatečné finanční prostředky z vnitrostátních rozpočtů, které mají být

[22] Viz vnitrostátní kontaktní místa na internetové stránce: http://ec.europa.eu/justice/discrimination/roma/national-strategies/index_en.htm.

[23] Předpokládá se, že v Řecku bude určeno vnitrostátní kontaktní místo v druhém pololetí 2012.

případně doplněny financemi z EU a mezinárodních organizací. Hodnocení vnitrostátních strategií ukazuje, že většině členských států se na začlenění Romů nepodařilo přidělit dostatečné rozpočtové zdroje. Rozpočtové zdroje a konkrétní částky na opatření související s politikou pro začleňování Romů uvedlo jen několik málo členských států.

Pro zajištění provádění politik pro začleňování Romů má několik členských států v plánu spoléhat se z velké míry na financování z EU, zejména na Evropský sociální fond a Evropský fond pro regionální rozvoj. Ačkoli existují možnosti podporovat zranitelné skupiny jako Romy v rámci politiky rozvoje venkova, ve většině strategií není uveden Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV). Příděly z rozpočtu na vnitrostátní strategie integrace Romů by měly využívat územní přístup, kterým by se řešily zvláštní potřeby zeměpisných oblastí nejvíce postižených chudobou nebo cílových skupin, jimž nejvíce hrozí diskriminace nebo vyloučení, se zvláštním zřetelem na marginalizované skupiny, jako jsou Romové[24].

Přidělení financování

Opatření, která vyžaduje rámec EU	Členské státy, které se jimi zabývaly
Financování neuvedeno	IE, FR, CY, LU, NL, AT, FI, UK
Žádné rozpočtové příděly	BE, DK, DE, EE, ES
Zvýšení přídělů z vnitrostátních rozpočtů	BG, EL, LV, LT, HU, PL, RO, SI, SK, SE
Uvedeny příděly z mezinárodní zdrojů / zdrojů EU	CZ, EL, LV, LT, HU, PL, PT, RO, SI, SK

Členské státy by měly v rámci svého úsilí o zlepšení míry absorpce více a lépe využívat fondy EU pro začleňování Romů.

Aby bylo zajištěno udržitelné provádění strategií pro začleňování Romů, měly by se členské státy jednoznačně zavázat k zabezpečení jejich financování až do roku 2020, a prokázat tak svou politickou vůli řešit vyloučení Romů.

3. PROBLÉMY ZEMÍ ZAPOJENÝCH DO PROCESU ROZŠÍŘENÍ

Rámec EU zdůrazňuje, že cíle EU pro integraci Romů jsou stejně platné i pro země zapojené do procesu rozšíření. Vnitrostátní strategie integrace Romů těchto zemí se musí přezkoumávat v souladu s těmito cíli a odrážet komplexní přístup, který rámec

[24] Evropská komise spolupracuje se Světovou bankou na vypracování metodiky mapování, jakož i map chudoby a vyloučení pro většinu členských států, které přistoupily k EU v roce 2004 a později. V roce 2011 vypsala Evropská pozorovací síť pro územní plánování (European Spatial Planning Observation Network) výběrové řízení na předložení návrhů s cílem vytvořit mapy chudoby a vyloučení pro několik členských států, které přistoupily do EU před rokem 2004. Koncem roku 2011 Evropská komise navrhla, aby v příštím programovacím období členské státy představily, jak jejich smlouvy o partnerství a operační programy přispívají k boji proti chudobě tak, že zaměřují své úsilí na konkrétní zeměpisné oblasti nebo cílové skupiny.

EU vyžaduje. To jasně zdůrazňuje Strategie rozšíření a hlavní výzvy v letech 2011–2012[25].

Komise podrobně sleduje vývoj ve svých každoročních zprávách o pokroku. Vedle zaměření na čtyři klíčové oblasti rámce EU musí země západního Balkánu a Turecko věnovat mimořádnou pozornost usnadnění přístupu k osobním dokladům a registraci u místních orgánů[26]. Vnitrostátní orgány zemí zapojených do procesu rozšíření se musí dále držet svých závazků podnikat konkrétní kroky ve všech souvisejících oblastech[27].

Řada opatření je již v kandidátských zemích financována v rámci složky nástroje předvstupní pomoci (NPP) pro rozvoj lidských zdrojů. Přijímající země mají ve svých operačních programech zvláštní sekci vyhrazenou pro zranitelné skupiny a Romy, která podporuje sociální začlenění včetně odborné přípravy, profesního poradenství a činností ke zlepšení účasti na trhu práce.

Pro další pomoc zemím zapojeným do procesu rozšíření v jejich úsilí o podporu začleňování Romů činí Komise kroky, aby se zlepšilo využívání NPP a začleňování Romů se na vnitrostátní a regionální úrovni řešilo strategičtějším způsobem více zaměřeným na výsledky[28].

Lepší integrace Romů je záležitostí sociální spravedlnosti a zajištění inkluzívnější společnosti v zemích zapojených do procesu rozšíření. To tvoří součást sdílených hodnot EU, které jsou země zapojené do procesu rozšíření podporovány převzít jako součást své cesty k přistoupení. Současná situace Romů žijících v nuzných podmínkách v zemích zapojených do procesu rozšíření však vedla zvýšení počtu Romů, kteří dočasně migrují do členských států EU v rámci bezvízového režimu a dokonce žádají o azyl[29]. To může mít negativní dopad na liberalizaci víz, která je jedním z největších úspěchů na cestě k integraci západního Balkánu do EU. Země zapojené do procesu rozšíření musí zvýšit své úsilí o další integraci svých romských občanů. Součástí by měla být rovněž udržitelná řešení pro uprchlíky a vnitřně vysídlené osoby, z nichž mnozí jsou Romové[30].

4. CESTA KUPŘEDU

Hodnocení vnitrostátních strategií integrace Romů Komisí ukazuje, že členské státy usilují o vytvoření komplexního přístupu k integraci Romů. Na vnitrostátní úrovni je

---

25 KOM(2010) 666 v konečném znění.

26 Prohlášení ze Záhřebu ze dne 27. října 2011 schválené na konferenci o poskytování dokumentace o občanském stavu a registraci v jihovýchodní Evropě.

27 Součástí tohoto závazku je: vytvoření nebo přezkoumání obecných a konkrétních akčních plánů a programů ve čtyřech klíčových oblastech, usnadnění přístupu k osobním dokladům a registraci; podpora předškolního vzdělávání dětí a omezení předčasného ukončování školní docházky Romů; stimulování zaměstnanosti Romů ve veřejném a soukromém sektoru; prevence diskriminace v sociální a zdravotní péči a zlepšování podmínek bydlení Romů, zejména těch žijících v neformálních sídlištích.

28 Provádění je sledováno mechanismem procesu stabilizace a přidružení a každoročními zprávami o pokroku. Praktické závěry budou v roce 2012 sledovány v rámci jednání Výboru pro stabilizaci a přidružení.

29 SEK(2011) 695 a SEK(2011) 1570.

30 Součástí sarajevského procesu (Bělehradské prohlášení ze dne 7. listopadu 2011) je společný regionální program v této oblasti ve výši 584 milionů EUR.

však třeba vykonat ještě mnohé. Socioekonomické začleňování Romů zůstává především a v prvé řadě odpovědností členských států, které se budou muset více snažit o plnění svých povinností přijetím konkrétnějších opatření, konkrétních cílů s měřitelnými výsledky, jasně vyčleněného financování na vnitrostátní úrovni a efektivního vnitrostátního systému pro sledování a hodnocení.

Pro vyřešení uvedených problémů a účinnou integraci romských menšin musí členské státy, především ty s vysokou romskou populací, zejména:

- *Pokračovat v pravidelném dvoustranném dialogu s Komisí a příslušnými zúčastněnými stranami s cílem*

  – zajistit, aby vnitrostátní strategie a akční plány odpovídaly právním předpisům a politikám EU a situaci v konkrétním státě, včetně hlavních politik a reforem veřejného sektoru, a zohledňovaly dopady ekonomické krize,

  – zajistit efektivní využívání jak vnitrostátních, tak evropských prostředků,

  – podporovat a sledovat konkrétní provádění strategií.

- *Zapojit regionální a místní orgány*

  Členské státy musí zajistit, aby provádění strategií odpovídalo regionálním a místním plánům. Aby došlo ke změně, musí být do přezkumu a provádění strategií plně zapojeny regionální a místní orgány. Navíc bude Komise mezi regionálními a místními orgány dále podporovat výměnu zkušeností a vytváření sítí.

- *Úzce spolupracovat s občanskou společností*

  Občanská společnost a zejména romské organizace by se neměly považovat za pasivní příjemce změny, ale měly by být vyzývány k tomu, aby hrály aktivní úlohu při jejím utváření. Musí hrát zásadní úlohu při zapojování Romů a při budování důvěry mezi většinami a menšinami. Členské státy musí učinit nezbytná opatření pro zajištění účasti občanské společnosti na přezkumu, provádění a sledování svých vnitrostátních strategií.

- *Přidělit přiměřené finanční zdroje*

  Členské státy musí na provádění vnitrostátních strategií integrace Romů přidělit dostatečné zdroje, které budou odrazem jejich ambicí. Pomine-li se vnitrostátní financování, opatření, která jsou součástí těchto strategií, budou také předmětem jednání o strukturálních fondech a Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova na programovací období 2014–2020. Rámec politiky soudržnosti, který navrhuje Komise, zahrnuje minimální příspěvek na sociální začlenění a chudobu, obsahuje přístup k financím a jejich lepší koordinaci a integraci, investiční prioritu věnovanou na integraci marginalizovaných komunit, jako jsou Romové, a požadavky na podmíněnost *ex-ante*, které činí investice ze strukturálních fondů závislé na tom, zda jsou vnitrostátní strategie integrace Romů v souladu s rámcem EU.

- *Sledovat přeměnu a umožnit změnu politiky*

  Vnitrostátní reformní programy v rámci evropského semestru budou posuzovány, pokud jde o jejich soulad s vnitrostátními strategiemi integrace Romů, a případně se bude na integraci Romů odkazovat v doporučeních pro jednotlivé země s cílem vést příslušné členské státy k dalšímu pokroku. Do budoucna jsou členské státy v poměru k velikosti jejich romské populace vyzývány k systematickému řešení otázky začleňování Romů ve vnitrostátních reformních programech.

  N Pracovní dokument útvarů Komise doprovázející toto sdělení navíc obsahuje souhrn klíčových bodů, které pomohou členským státům překlenout rozdíly mezi Romy a většinovou populací. Podrobné hodnocení bude sdíleno s členskými státy v průběhu dialogu, který s nimi bude veden.

  Komise rovněž vyzývá členské státy, aby se s ní podělily o výsledky svého sledování, pokud jde o provádění jejich příslušných strategií..

  Agentura EU pro základní práva bude pokračovat v provádění studií v celé EU a bude úzce spolupracovat s členskými státy, aby je podpořila při vytváření důsledných vnitrostátních systémů pro sledování.

  Komise bude nadále podporovat akční kapacitu členských států. Za tímto účelem bude zřízena síť vnitrostátních kontaktních míst všech členských států, která bude umožňovat sdílení výsledků vnitrostátních opatření zaměřených na začleňování Romů, výměnu osvědčených metod a vzájemné hodnocení, pokud jde o provádění vnitrostátních strategií. Evropská platforma pro začleňování Romů bude i nadále fórem, kde si zúčastněné strany mohou měnit své názory.

  Komise každoročně přezkoumá provádění vnitrostátních strategií integrace Romů a bude podávat zprávy Evropskému parlamentu a Radě. Zohledněn bude také rámec strategie Evropa 2020.

- *Přesvědčivý boj s diskriminací*

  Členské státy musí zajistit, aby byly na jejich územích účinně vymáhány právní předpisy týkající se antidiskriminace. Při podávání zprávy o uplatňování směrnice EU o rasové rovnosti[31] v roce 2013 bude Komise řešit právní otázky s mimořádným důrazem na ty aspekty, které jsou pro integraci Romů podstatné.

---

[31] Směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ (Úř. věst. L 180, 19.7.2000).